AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2017 / 14 • Şubat 2017

ALEXANDER LAPSHIN'İN AZERBAYCAN'A İADESİ VE KARABAĞ İHTİLAFI

Turgut Kerem TUNCEL

Analist

Nisan 2011 ve Ekim 2012de, Azerbaycandan gerekli izinleri almadan Karabağa girdiği, bloğunda Karabağın bağımsızlığını savunduğu ve Azerbaycanda diktatöryal bir rejimin hüküm sürdüğü iddiasında bulunduğu gerekçesiyle Azerbaycan tarafından hakkında yakalama kararı çıkartılan Alexander Lapshin isimli blog yazarı, 14 Aralık 2016da, Belarusta, Azerbaycana iadesi talebiyle tutuklanmış, 8 Şubat 2017 tarihinde Azerbaycana iade edilmiştir. Bundan sonraki süreçte Lapshin, Azerbaycanda kendisine isnat edilen suçlar çerçevesinde yargılanacaktır.

Lapshinin Azerbaycana iadesi, yirmi yılı aşkın bir süredir çözüme kavuşmamış olan Karabağ ihtilafı sürecinde, bir üçüncü ülke vatandaşının Azerbaycanın yasal izni olmadan Karabağa girdiği gerekçesiyle, Azerbaycan dışında yakalanıp, Azerbaycana iade edildiği ilk örnek olması dolayısıyla büyük önem taşımaktadır. Bunun yanında Lapshin olayının, Karabağ ihtilafına dair önemli sonuçlarının olduğu da görülmektedir.

Lapshinin Azerbaycana iadesi, Azerbaycanın Karabağ ihtilafı ile ilgili olarak uluslararası alanda gerçekleştirdiği yeni bir hamleye işaret etmektedir. Bu hamlenin esas olarak, Ermenistanın Karabağda bir *fait accompli* (oldubitti) yaratma stratejisine karşı olduğu görülmektedir. Karabağ ihtilafının nihai çözümüne dair kararlı adımların atılamamış olması, Karabağ ihtilafının çözümü konusunda en yetkili uluslararası merci olan AGİT Minsk Grubunun yetersiz çabaları ve uluslararası camianın bu ihtilafa olan dikkatinin azalması, Ermenistan tarafından bir fırsat olarak değerlendirilmiştir. Ermenistan, bu çerçevede, Karabağda yasal ve bağımsız bir Ermeni devletinin var olduğu algısını yaratmak ve güçlendirmek, bu yolla Karabağdaki fiili durumu pekiştirmek amacıyla, buradaki *de facto* Ermeni yönetiminin normalleştirilmesi ve meşrulaştırılması yolunda bir strateji izlemeye başlamıştır. Bu stratejinin yürütülmesinin önemli ayaklarından birini, üçüncü ülke vatandaşlarının Azerbaycanın yasal izni olmadan Karabağa girişlerinin özendirilmesi oluşturmuştur. Ermenistan, bu yolla, bir yandan da, Azerbaycanın Karabağ ve çevresindeki bölgelerdeki egemenliğinin ihlal edilmesini sıradanlaştırmayı hedeflemektedir. Bu nedenle, son yıllarda özellikle turizm alanının Ermenistan tarafından yeni bir cephe olarak görüldüğü gözlemlenmektedir.

Lapshin olayına kadar Azerbaycanın Ermenistanın bu siyasetine cevabı, Karabağa kendi yasal izni olmadan giriş yapan kişilerin Azerbaycana girişlerini yasaklamak olmuştur. Bu

çerçevede, Eylül 2016 itibariyle, aralarında Lapshinin de olduğu 529 kişinin Azerbaycana girişini yasaklamıştır. Lapshinin Belarusta tutuklanarak Azerbaycana iadesi ise Azerbaycanın bu çerçevede bir adım daha atarak, Azerbaycana yasadışı giriş yapanlara karşı çok daha caydırıcı olabilecek bir yaklaşımı uygulamaya koyduğunu göstermektedir. Bu yaklaşımın önemli bir sonucu, Ermenistanın Karabağdaki fiili durumu normalleştirme ve meşrulaştırma stratejisinin önemli araçlarından birinin büyük yara alması olacaktır. Nitekim, Ermeni yetkililerin Lapshin olayının üçüncü ülke vatandaşlarının Azerbaycanın yasal izini olmadan Karabağa ziyaretlerini azaltmayacağı yönünde birbiri ardı sıra yaptıkları açıklamalar, Ermeni tarafının konuya dair endişelerini açıkça göstermektedir.

Alexander Lapshinin tutuklandığı Belarusun, Ermenistanın da üyesi olduğu Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü (KGAÖ) ve Avrasya Ekonomik Birliği (AEB) üyesi olması, bunun yanında Lapshinin İsrail, Rusya ve Ukrayna vatandaşı olması nedeniyle, İsrail ve Rusyanın olaya müdahil olması sonucu ortaya çıkan durum da dikkat çekmektedir. Ermenistan, Belarusun Lapshini Azerbaycana iade etmesini şiddetle protesto etmiş, Lapshinin iadesinin KGAÖ ve AEB üyelikleri nedeniyle Belarus ve Ermenistan arasındaki müttefiklik ilişkisine aykırı olduğunu yüksek sesle ifade etmiştir. Bunun yanında, Ermenistan, Lapshinin vatandaşları olduğu İsrail ve Rusyayı da Lapshinin iadesinin engellenmesi için harekete geçirmeye çalışmıştır. Ne var ki Belarus, Ermenistanın protestolarına kulak asmamış, İsrail ve Rusya ise oldukça temkinli bir şekilde ve seslerini fazla yükseltmemeye dikkat ederek olaya müdahil olmuştur. İsrailin olaya müdahalesi Lapshine hukuki destek verme çabası ile sınırlı kalırken, Rusya, fazla ısrarcı olmadan, vatandaşlarının başka ülkelere iadesinin Rusya anayasası tarafından yasaklandığı şeklinde açıklamalarla, Lapshinin iadesine karşı olduğunu ifade etmiştir.

Belarus, İsrail ve Rusyanın bu tavırları, Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki ihtilaf bağlamında bölgedeki siyasi dengeleri göstermektedir. Ne Ermenistanın müttefiki Belarus ne de büyük abisi Rusya, Ermenistana destek olmuştur. İsrail ise Azerbaycanla gerilim yaratması muhtemel adımlardan kaçınmıştır. Bunlar, Ermenistanın bölgedeki yalnızlığını göstermektedir.

Lapshinin Azerbaycana iadesi ile ilgili Karabağ ihtilafına dair en önemli husus ise, Azerbaycanın Karabağ üzerindeki yasal hakimiyetinin ve Karabağ ve çevresindeki bölgelerdeki *de facto* Ermeni yönetiminin bir askeri işgal olduğunun yeni bir teyidi olmasıdır. Belarus, Lapshini Azerbaycan topraklarına yasadışı yollardan girdiği ve Azerbaycan topraklarında suç işlediği suçlaması nedeniyle iade etmiştir. Bunun anlamı, Belarusun Karabağ ve çevresindeki bölgelerin Azerbaycan toprağı olduğunu kabul ettiğidir. Bu kabulün bir doğrudan anlamı da bahsi geçen topraklardaki *de facto* Ermeni yönetiminin bir işgal durumu olduğunun teyit edilmesidir. Dolayısıyla, Lapshin olayı, Azerbaycanın ülkesel bütünlüğün ihlal edilemezliği tezini ve Karabağ ve çevresindeki bölgelerdeki Ermenistan işgali argümanını, BM Güvenlik Konseyi 822, 853, 874 ve 884 nolu kararları, BM Genel Kurulu 62/243 nolu kararı, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclici 1416 nolu kararı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Chiragov ve Diğerleri v. Ermenistan davası hakkındaki karar metnine ilaveten, bir kez daha doğrulamakta ve desteklemektedir.

Yazar Hakkında :

Dr. Turgut Kerem Tuncel, Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) kıdemli analisttir. Avrasya jeopolitiği, Geniş Karadeniz Bölgesi, Güney Kafkasya, Karabağ ihtilafı ve Türk-Ermeni ilişkileri hakkında çalışmalar yürütmektedir.

Atıfta bulunmak için: TUNCEL, Turgut Kerem. 2026. "ALEXANDER LAPSHIN'İN AZERBAYCAN'A İADESİ VE KARABAĞ İHTİLAFI ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2017 / 14. Şubat 13. Erişim Ekim 30, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/ALEXANDER-LAPSHIN-IN-AZERBAYCAN-A-IADESI-VE-KARABAG-IHTILAFI-1

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır